

Brüssel, 18. veebruar 2025
(OR. en)

5796/25

FIN 118
INST 17

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 5758/25 ADD 1

Teema: 2026. aasta eelarvesuunised

– *Nõukogu järeldused (18. veebruar 2025)*

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 18. veebruaril 2025 toimunud 4077. istungil (majandus- ja rahandusküsimused) heaks kiidetud nõukogu järeldused 2026. aasta eelarvesuuniste kohta.

NÕUKOGU JÄRELDUSED

2026. AASTA EELARVESUUNISTE KOHTA

1. Nõukogu rõhutab, et ELi 2026. aasta eelarvel on keskne roll liidu poolt kokku lepitud pikaajaliste eesmärkide ja poliitiliste prioriteetide väljatöötamisel ja saavutamisel. Nõukogu toonitab, kui oluline on, et kõik institutsioonid võtavad nõuetekohaselt arvesse Euroopa Ülemkogu 1. veebruari 2024. aasta järeldestes¹ sisalduvaid asjakohaseid elemente.
2. Venemaa Ukraina-vastase käimasoleva agressioonisõja kontekstis kinnitab nõukogu taas Euroopa Liidu vankumatut pühendumust jätkata Ukrainale rahalise abi andmist nii kaua ja nii intensiivselt kui vaja ning toetada riigi vastupanuvõimet ja pikaajalist ülesehitamist. Nõukogu rõhutab, et 2026. aasta eelarves on oluline näidata ka edaspidi liidu solidaarsust Ukraina rahvaga ja reageerida seonduvatele kriisidele.
3. Nõukogu tuletab meelde solidaarsuse põhimõtet ja toonitab, et ELi eelarve tulemuslik kasutamine suurendab liidu usaldusvärsust Euroopa kodanike silmis.
4. Nõukogu kordab, et eelarve tuleks koostada kooskõlas finantsmääruses² sätestatud eelarvepõhimõtetega, eelkõige ühtsuse, aastasuse, usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtetega.

¹ Dok EUCO 2/24.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (uuesti sõnastatud) (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024).

5. Nõukogu leiab, et 2026. aasta eelarve peaks olema realistlik, vastama tegelikele vajadustele, tagama ettevaatliku eelarve koostamise ning jätma, ilma et see piiraks institutsioonidevahelise kokkuleppe³ sätete kohaldamist, mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade alusel piisava varu ettenägematute asjaolude puhuks ning liidu ees seisvate väljakutsetega tegelemiseks. Samal ajal tuleks 2026. aasta eelarves ette näha piisavad vahendid, et tagada liidu programmide rakendamine, sealhulgas piirkondliku erakorralise ülesehitustoetuse (RESTORE) rakendamine, nagu on kirjeldatud 2025. aasta eelarvele lisatud maksete assigneeringuid käsitlevas ühisavalduses,⁴ ning võimaldada kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku raames juba võetud kulukohustuste õigeaegset väljamaksmist. Selleks tuleks vajaduse korral ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, pärast kõigi võimalike eelarvesiseste ümberpaigutuste rakendamist, tagada piisavad assigneeringud olemasoleva paindlikkuse piires, sealhulgas vajaduse korral paranduseelarve kaudu, et vältida liikmesriikide esitatud maksmata nõudeid. Täitmata kulukohustuste taset tuleks pidevalt jälgida, et vältida tegemata maksete ülemäärast kuhjumist.

³ 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

⁴ Dokumendi 15788/24 LISA 2. lisas esitatud 1. avaldus.

6. Nõukogu rõhutab, et komisjon peab 2026. aasta eelarveprojektis kindlaks määrama muudetud mitmeaastases finantsraamistikus kokku lepitud ümberjaotamised, mis on vajalikud muudetud mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027 sätestatud prioriteetide rahastamiseks, ning vabastatud kulukohustused, mis tehakse taas kättesaadavaks. Nõukogu kutsub komisjoni üles võtma 2026. aasta eelarveprojektis arvesse ja kajastama kõiki muudetud mitmeaastases finantsraamistikus ühiselt kokku lepitud prioriteete, sealhulgas rännet, võttes arvesse kulukohustuste ja maksete assigneeringute tasakaalu ning tagades naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ reservi piisava rahastamise, pidades meeles 2025. aasta eelarveprojekti käsitlevale nõukogu seisukohale lisatud nõukogu avaldust rubriigi 6 kohta⁵. Kuna nõukogu peab küsimust ülioluliseks, kutsub ta komisjoni üles esitama piisavad kvartaliaruanded eespool nimetatute saavutamise ja mitmeaastase finantsraamistiku rubriigis 6 vabastatud kulukohustuste summa kohta, pöörates erilist tähelepanu naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendile „Globaalne Euroopa“ ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendile (IPA).
7. Nõukogu rõhutab, et kõik liidu institutsioonid, organid ja asutused peavad 2026. aasta eelarve koostamisel ja täitmisel austama ja järgima kõiki muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) elemente.
8. Nõukogu rõhutab, et kõik liidu institutsioonid, organid ja asutused peaksid säilitama eelarvedistsipliini, ning rõhutab vajadust kanda eelarvesse ainult vajalikuks peetavad kuluartiklid.
9. Nõukogu juhib tähelepanu sellele, et eelarvesse lisatud täiendavad summad, näiteks finantsmääruse artikli 15 lõike 3 kohaselt vabastatud kulukohustuste taaskasutamisest tulenevad summad, peaksid olema täielikult kooskõlas muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) suhtes saavutatud kokkuleppega ning olema sellega piiratud.

⁵ Dokumendis 12082/24 ADD 1 esitatud 4. avaldus.

10. Nõukogu kinnitab taas, et mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rubriigi 7 ülemmäär põhineb eeldusel, et kõik liidu institutsioonid võtavad vastu tervikliku ja range lähenemisviisi, et tagada inimressursside optimeerimine vastavalt töötajate arvu stabiilsuse põhimõttele ning suurendada töötasudega mitteseotud halduskulude tõhusust. Töötajate arvu suurenemine viimastel aastatel, töötasude automaatne ajakohastamine ja üldised hinnamuutused inflatsiooni tingimustes avaldavad rubriigile 7 märkimisväärset survet. Seetõttu toetab nõukogu jätkuvalt kindlalt ühist lähenemisviisi selle rubriigi piiramiseks, mis on ka ette nähtud liidu institutsioonide töötajate rahastamiseks, selmet tugineda sel eesmärgil temaatiliste rubriikide assigneeringutele. Nõukogu kutsub kõiki liidu institutsioone üles rakendama konservatiivset kinnisvarapoliitikat. Eespool toodut arvesse võttes kutsub nõukogu komisjoni üles teostama talle ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikega 1 antud pädevust. Samuti kordab nõukogu oma üleskutseid komisjonile, ilma et see piiraks tema ELi toimimise lepingu artikli 241 kohast algatusõigust, esitada enne 2026. eelarveaasta eelarvestuse koostamist tõhusad meetmed tagamaks, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 kehtivaid ülemmäärasid ei ületata ja et selle rubriigi jaoks erivahendeid ei eraldata.
11. Nõukogu kutsub komisjoni üles kaaluma eelarveprojekti maksete taseme hindamisel liikmesriikide prognooside⁶ suuremat täpsust pikas perspektiivis. Nõukogu rõhutab, et nii liikmesriikide poolt liidu eelarvesse tehtavad osamaksed kui ka liidu eelarvest liikmesriikidele tehtavad maksed peavad olema prognoositavad, tuletades meelde, et täpne eelarvestamine hoiab liikmesriikide eelarvete jaoks ära soovimatuid probleeme. Sellega seoses palub nõukogu komisjonil esitada läbipaistval viisil täpsed ja usaldusväärsed prognoosid kõigi tulude kohta, sealhulgas tagasimaksete, trahvide ja Ühendkuningriigi poolt vastavalt väljaastumislepingule⁷ 2026. aastal tasumisele kuuluva iga-aastase summa kohta, mis võimaldab liikmesriikidel hinnata aegsasti oma eeldatavat osamakset liidu eelarvesse.

⁶ Nagu on märgitud tabelis 1 ühtekuuluvuspoliitika kohta ning liikmesriikide 15. märtsi 2024. aasta prognoosides (WK 4139/2024).

⁷ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7).

12. Nõukogu toonitab, et korrigeerivate eelarvevahendite, näiteks paranduseelarvete kasutuselevõttu tuleks piirata põhjendatud miinimumini, need tuleks võtta kasutusele aegsasti, et võimaldada nõuetekohast läbivaatamist ja vältida häireid liidu programmide toimimisel ning neid tuleks peamiselt rahastada ümberjaotamise kaudu. Eelkõige palub nõukogu komisjonil esitada tuludest lähtuvad paranduseelarve projektid eraldi ja viivitamata pärast asjakohase teabe saamist. Nõukogu on endiselt kindlalt pühendunud sellele, et kujundada seisukoht paranduseelarve projektide suhtes võimalikult kiiresti.
13. Selleks et liikmesriikide parlamentidel oleks piisavalt aega üksikasjalikuks läbivaatamiseks ja nõukogu saaks oma seisukoha põhjalikult ette valmistada, kutsub nõukogu komisjoni üles esitama 2026. aasta eelarveprojekti võimalikult kiiresti ja eelistatavalt 22. nädalaks. Samuti innustab nõukogu komisjoni pidevalt parandama oma eelarvedokumentide sisu, muutes need lihtsamaks, sisutihedamaks ja läbipaistvamaks, ning tagama kõige uuemate andmete kättesaadavuse. Nõukogu palub komisjonil lisada kooskõlas finantsmääruse sätetega reservi kulukohustuste ja maksete assigneeringud, mis on ette nähtud veel vastu võtmata uute õigusaktide või olemasolevate õigusaktide veel vastu võtmata muudatuste jaoks.

14. Lisaks kutsub nõukogu komisjoni tungivalt üles lisama eelarveprojektile kõik finantsmääruse artiklis 41 loetletud kohaldatavad dokumendid. Nõukogu kutsub komisjoni üles tagama finantsmääruse artiklis 224 osutatud finantsabi ja sellega seotud intressimaksete ning samuti kõigi Euroopa Liidu taasterahastu (NGEU) vahendite täieliku läbipaistvuse ja nähtavuse, esitades õigeaegselt kogu asjakohase teabe, sealhulgas kokkuvõtlikud tabelid eelarveassigneeringute kohta ning teabe liidu eelarve võla ja muude kohustuste haldamise kohta ning ülevaate sellest, kuidas rahastada NGEU intressimaksete ülekulud aastatel 2026–2027 kooskõlas muudetud mitmeaastase finantsraamistikuga (2021–2027). Lisaks kutsub nõukogu komisjoni üles, kui see on võimalik ja asjakohane, edastama kinnitusteated rahastamisreservist ELi eelarvesse tehtud tagastamatu toetuse ülekannete kohta, mille alusel esitab komisjon väljamaksutaotluse, taaste- ja vastupidavusrahastu eeldatavad väljamaksed ning kulukohustuste vabastamise prognoosid. Nõukogu märgib, et eelarveprojekti suhtes sisulise seisukoha vastuvõtmiseks intressikulude osas saab ta arvesse võtta üksnes õigeaegselt edastatud teavet, et liikmesriigid saaksid seda põhjalikult hinnata.

15. Nõukogu kutsub komisjoni üles võtma 2026. aasta eelarveprojekti arvesse 2025. aasta eelarvet käsitlevate ühiste järelduste lõplikes elementides⁸ toodud kokkulepet. Sellega seoses tuleb nõukogu meelde, et kooskõlas Euroopa Ülemkogu 1. veebruari 2024. aasta järelduste punktidega 16 ja 17, mis on kajastatud muudetud mitmeaastase finantsraamistiku määruse⁹ põhjenduses 12 ja artiklis 10a, kui taasterahastu „NextGenerationEU“ (NGEU) intressimaksete kulusid ei ole võimalik katta rubriigi 2b olemasolevalt NGEU eelarverealt, taotletakse rahastamist vajalike summade olulise osa katmiseks niipalju kui võimalik, eesmärgiga võtta kasutusele summa, mille sihttase on võrdne umbes 50 %ga taasterahastu intressimaksete ülekulust. Selleks kasutatakse programmide eelarve täitmise ja prioriteetide muutmise loodud manööverdamisruumi, samuti mittetemaatilisi erivahendeid kooskõlas kohaldatavate valdkondlike normide ja muude juriidiliste kohustustega, võttes arvesse prioriteete ja konservatiivse eelarvestamise põhimõtet. Käesolevas lõikes osutatud ümberjaotamine ja prioriteetide muutmine ei mõjuta liikmesriikide riiklikke assigneeringuid, mille suhtes on võetud õiguslikke kohustusi. Kui on vaja lisarahastust, tehakse täiendavad vahendid kättesaadavaks NGEU kasutuselevõtuga.
16. Nõukogu esitab komisjonile üleskutse teavitada liikmesriike korrapäraselt eelarvesse kantud sihtotstarbelisest tulust, sealhulgas NGEUst ning Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostöölepingust¹⁰ tulenevast sihtotstarbelisest tulust, ning täita oma finantsmääruse kohaseid kohustusi seoses muu sihtotstarbelise tuluga, mis eraldatakse teatavatele programmidele kooskõlas kokkuleppega muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta. Lisaks nõuab nõukogu tagasinõutud summadest tuleneva sihtotstarbeliste tulude läbipaistvat esitamist programmide kaupa.

⁸ Dok WK 14457/2024.

⁹ Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2022/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 2024/765, 29.2.2024).

¹⁰ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu viies osa, mis käsitleb osalemist liidu programmides, usaldusväärset finantsjuhtimist ja finantssätteid, ning seonduv protokoll (ELT L 444, 31.12.2020, lk 14).

17. Nõukogu innustab kõiki institutsioone tegema tõhusat ja konstruktiivset koostööd, mis võimaldaks eelarvemenetlust sujuvalt rakendada ning kinnitada 2026. aasta eelarve ELi toimimise lepingus sätestatud tähtaegade jooksul. Eelkõige palub nõukogu komisjonil olla kogu eelarvemenetluse jooksul erapooletu vahendaja ja esitama õigeaegselt nõukogu nõutud üksikasjaliku teabe. Lepitusmenetluse hõlbustamiseks kutsub nõukogu komisjoni üles tagama õigeaegse juurdepääsu kavandatavatele elementidele ühistes järeldestes, mis peaksid olema kõikehõlmavad ja sisaldama kogu asjakohast teavet (võrdlust kavandatavate elementide eelmise versiooniga). Samuti kutsub nõukogu komisjoni üles ühiste järeldeste kavandatavates elementides jätkuvalt esitama kulukohustuste kavandatavate muudatuste järgseid asjakohaseid maksete muudatusi.
18. Nõukogu kordab taas, et ta peab käesolevaid suuniseid väga tähtsaks, ning eeldab, et komisjon võtab neid 2026. aasta eelarveprojekti koostamisel nõuetekohaselt arvesse.
19. Teadlikkuse tõstmiseks tehakse käesolevad suunised kättesaadavaks Euroopa Parlamendile ja komisjonile ning teistele liidu institutsioonidele ja organitele.
